

Като влѣзе въ капана и си хапне отъ пастърмата, мишката започва да разсждава и да се пита: Какво стана съ мене? Ще се опитамъ сега да излѣза отъ капана. Бутне оттукъ, бутне оттамъ, навсѣкжде затворено. Въ сжщото положение се намиратъ и хората. Докато нѣматъ мжнотии, тѣ не мислятъ много. Щомъ се натъкнатъ на мжнотии и на страдания, тогава започватъ да мислятъ, да търсятъ начинъ, какъ да се освободятъ отъ тѣхъ. Затова казваме, че мжнотиитѣ и страданията подбуждатъ ума къмъ дейность. Чрезъ тѣхъ човѣкъ придобива опитности и правилни схващания за живота. За да не влиза въ капана, или, ако е влѣзла, да излѣзе отъ него, мишката не трѣбва да бжде мишка. Докато е мишка, всѣкога ще има капанъ за нея.

Сега се явява въпросътъ: Кой поставя капанъ на мишката? — Хората. Ще кажете, че щомъ поставятъ капанъ на мишките, тѣ сж лоши. Не сж лоши, но лошото въ мишката ги заставя да турятъ капани на пята ѝ. За да не става нужда да турятъ капани на мишката, тя трѣбва да измѣни формата си и начина на своитѣ разсждения. Значи, докато има мишки, ще има и капани. Това заключение е общо сѣ философията на Шопенхауера, който казва: Докато сжествува една зла воля въ свѣта, всѣкога свѣтътъ ще бжде лошъ, и хората въ него ще бждатъ лоши. Шопенхауеръ е правъ за себе си, но отде вади той своитѣ заключения? Ще кажете, че философията му е резултатъ на неговитѣ опитности. Мжжъ, който е патилъ отъ своята жена, казва: Познавамъ женитѣ, лоши сж тѣ. Отде ги знае той? — Отъ своята жена. Една жена видѣлъ и мисли, че познава всички жени. Ако единъ мжжъ познава нѣколко жени, това не значи, че познава всички. Има лоши жени, наистина, но има и добри. Всички жени не сж подобни на мишките. Какво означава думата мишка въ широкъ смисълъ? — Сжщество, което обича да чопли, да гризе. Защо гризе мишката? — За да изхаби преднитѣ си зѣби, които бързо растатъ. За да не пораснатъ много и да не ѝ прѣчатъ, тя гризе, и по този начинъ постепенно ги изтрива. Защо растатъ бързо зѣбитѣ ѝ? — Понеже е крайно алчно сжщество. Алчността я заставя да изяде всичко, което намѣри въ капана. Има хора, които притежаватъ нѣкои отъ чѣртитѣ на мишката. Като влѣзатъ въ